

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

I 2022-09-23 Nr. R2-(E)-
Nr. S-2022-4016

Kopija
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) pagal kompetenciją teikia atsakymus į Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2022 m rugsėjo 23 d. raštu Nr. S-2022-4016 „Dėl informacijos pateikimo“ pateiktus klausimus:

1. Ar yra teisiškai (įstatyminiu ar poįstatyminiu lygmeniu) įtvirtinti reguliaciniai priežiūros mechanizmai, leidžiantys kontroliuoti, ar nepriklausomas elektros energijos tiekėjas, pasinaudojęs į jo vystomą nutolusių saulės elektrinių parką investavusių (jas įsigijusių ar išsinuomojusių) buitinių elektros energijos vartotojų lėšomis, teisingai su jais atsiskaito, t. y. ar elektros energijos tiekėjo tokiems vartotojams už minėtose jų įsigylose ar išsinuomotose saulės elektrinėse pagamintą elektrą taikytinos kainos, kuria vėliau atitinkamai mažinamos šių vartotojų už per mėnesį suvartotą elektrą gaunamos sąskaitos, dydis yra šių vartotojų atžvilgiu pagrįstas ir proporcingas? Jeigu tokių priežiūros mechanizmų nėra, ar ir kada planuojama juos teisiškai įtvirtinti (jeigu ne, dėl kokių priežasčių)?

Pažymėtina, kad elektros energijos tiekimas ir atsiskaitymas už šią paslaugą reglamentuojamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – AIE įstatymas) 20¹ straipsnyje ir Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės (toliau – Taisyklės)¹. AIE įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodyta, kad gaminančių vartotojų grupės elektrinėse, kurių prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma atsižvelgiant į gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės dalį. Tokiu atveju įrengiamas tik vienas elektros energijos apskaitos prietaisas, o atskiro gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis apskaičiuojamas pagal apskaitos prietaiso rodmenis proporcingai gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės daliai. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal AIE įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalies 1–3 punktų nuostatas, atsiskaitymas vykdomas ne pagal gaminančio vartotojo patiektos ir atgautos elektros energijos kainą, o pagal kiekį, t. y. jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp į elektros tinklus patiektos ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kovo 31 dienos 2 metus (toliau – kaupimo laikotarpis). Jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia mažiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas yra atimamas

¹ Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1-238 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

iš kaupimo laikotarpiu gaminančio vartotojo sukaupto į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio. Jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui gaminančio vartotojo suvartotas elektros energijos kiekis yra didesnis negu jo kaupimo laikotarpiu sukauptas į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, už šį skirtumą gaminantis vartotojas moka gaminančio vartotojo ir elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą kainą.

Atkreiptinas dėmesys, kad Elektros energetikos įstatymo 46 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog nepriklausomų tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami šio įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sutartimis. Su buitinais vartotojais sudaromos elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartys privalo atitikti energetikos ministro patvirtintame Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše nustatytas sąlygas.

Taip pat Taisyklėse detalizuojama, kaip gaminantiems vartotojams apskaitomi patiektos ir atgautos elektros energijos kiekiai, kai elektros energijos gamyba vykdoma elektrinėje, kurios prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, įskaitant ir kai šios elektrinės yra eksploatuojamos asmenų, vykdančių veiklą AIE įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Pagal Taisyklių 163 punktą, generavimo šaltinių veikimo sąlygos, metinis, mėnesiniai ir valandiniai gamybos kiekiai ir (ar) galimybė tiekti perteklinę elektros energiją į operatoriaus elektros tinklą, elektros apskaitos prietaisų įrengimo vietos, žinių apie pagamintą ir perduotą elektros energiją pateikimo tvarka ir kitos sąlygos nustatomos sutartimi tarp elektros energijos gamintojo arba asmens, vykdančio veiklą Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, ir operatoriaus. Tarp asmens, vykdančio veiklą Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, ir operatoriaus sudaromoje sutartyje taip pat nustatoma informacijos, įskaitant gaminančių vartotojų bei asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, asmens duomenis, mainų tvarka. Šių Taisyklių 177 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai gaminančio vartotojo elektrinė yra eksploatuojama asmens, vykdančio veiklą AIE įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, šie asmenys sudaro su gaminančiais vartotojais sutartis, kuriose nustato gaminančių vartotojų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų geografiškai nutolusių generavimo šaltinių eksploatavimo (įskaitant generavimo šaltinių priežiūros bei administravimo), apmokėjimo už suteiktas paslaugas sąlygas ir tvarką. Asmenys, vykdančys veiklą AIE įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, gaminantys vartotojai, kurių elektrinės prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, bendradarbiauja su operatoriumi ir teikia jam visą reikiamą informaciją, susijusią su gaminančių vartotojų generavimo šaltinių eksploatavimu.

Informuojame, kad Tarybos kompetencijai nepriskirta vykdyti nepriklausomų elektros energijos tiekėjų ir asmenų, vykdančių veiklą AIE įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, priežiūros ir stebėsenos dėl minėtų teisės aktų laikymosi. Tačiau pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34¹ straipsnyje nustatyta vartotojų skundų nagrinėjimo tvarka. Pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba) Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl energijos pirkimo–pardavimo sutarčių ir naujų buitinių vartotojų įrenginių prijungimo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo. Tarnyba Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja ir buitinių vartotojų skundus dėl energijos tiekėjų nesąžiningos komercinės veiklos. Jeigu nustatoma nesąžiningos komercinės veiklos atveju, energetikos įmonė atsako Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo nustatyta tvarka. Pagal Energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas, Taryba pagal šiame ir atskirus energetikos sektorius reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytą kompetenciją nagrinėja skundus dėl energetikos įmonių atliekamo energijos tiekimo, skirstymo, perdavimo, laikymo ar neveikimo. Šiais klausimais vartotojų skundai nagrinėjami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Tarybos nustatyta tvarka.

Vadovaujantis minėtomis nuostatomis, gaminantys vartotojai, kurių elektros energijos vartojimo vieta nesutampa su elektrinių, kurios įrengtos asmenų, vykdančių veiklą AIE įstatymo 20¹

straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis (nutolę gaminantys vartotojai), kaip ir kiti vartotojai, pasirinkę nepriklausomą tiekėją, už elektros energiją su nepriklausomais tiekėjais atsiskaito pagal tarpusavyje sudarytas elektros energijos tiekimo sutartis ir jose nurodytas elektros energijos kainas. Tačiau gaminantys vartotojai turi galimybę gauti duomenis apie jiems priklausančiai elektrinės daliai priskirtus elektros energijos kiekius ir atitinkamai įsivertinti, ar nepriklausomi tiekėjai patiektos į tinklus elektros energijos ir atgautos elektros energijos kiekius apskaito pagal teisės aktus, taip pat įsivertinti išrašytų sąskaitų pagrįstumą, o kilus ginčui – kreiptis į Energetikos įstatymo 34¹ straipsnyje nustatytas institucijas.

Atkreipiame dėmesį, kad tiek nutolę, tiek nenutolę gaminantys vartotojai gali rinktis bet kurį nepriklausomą elektros energijos tiekėją, o pasirinkus – jį keisti Elektros energetikos įstatymo 47 straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

Kartu pažymime, kad tuo atveju, kai gaminantiems vartotojams elektros energiją tiekia skirstomųjų tinklų operatoriai, vykdydami garantinio tiekimo paslaugą, vadovaujantis AIE įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalies 4 punkto nuostatomis, gaminantiems vartotojams už jų į tinklus patiektą, bet per kaupimo laikotarpį neatgautą elektros energiją, ne didesnę kaip 5 proc. į tinklus patiektos elektros energijos, kiekį skirstomųjų tinklų operatoriai kompensuoja Tarybos nustatyta tvarka² apskaičiuota neatgautos elektros energijos kaina, kuri nustatoma atsižvelgiant į elektros energijos kaina elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje.

2. Ar yra galimybė buitiniams elektros energijos vartotojams, besirenkantiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo siūlomą su biržine elektros kaina susietą paslaugų planą ir turintiems įdiegtus išmaniuosius elektros energijos skaitiklius (apskaitančius ir nuotoliniu būdu periodiškai perduodančios elektros energijos tiekėjui detalią suvartotos elektros skaitiklių informaciją, remiantis kuria išrašomos sąskaitos), reguliuoti savo elektros suvartojimą, atsižvelgiant į kas valandą besikeičiančią biržinę elektros kainą (t. y. jos padidėjimą ar sumažėjimą), ir gauti ne elektros energijos tiekėjo nustatytą laiko zonų, o konkrečios valandos, per kurią buvo suvartotas konkretus elektros kiekis, pagrindu išrašomas sąskaitas? Jeigu nėra, ar galimi su tokia valandine apskaita susiję pakeitimai šioje srityje (jeigu ne, dėl kokių priežasčių)?

Buitiniai elektros energijos vartotojai, turintys įdiegtus išmaniuosius elektros energijos skaitiklius, einamąją dieną prisijungę prie AB „Energinės skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) savitarnos, gali matyti savo vakar dienos elektros energijos suvartojimą tiek 1 val., tiek 15 min. tikslumu, kuris atsinaujina ir tiksliausias būna po einamosios dienos 12 val. Taip pat buitiniai elektros energijos vartotojai ESO savitarnoje gali matyti ir praeitos savaitės ar mėnesio savo elektros energijos suvartojimo duomenis, kuriuos gali peržiūrėti ir detaliau, t. y. konkrečios dienos tikslumu ir tos dienos 1 val. ar 15 min. tikslumu.

Apklausus keletą nepriklausomų elektros energijos tiekėjų, dalis jų jau anksčiau suteikė/suteikia, o dalis šiuo metu diegia galimybę buitiniams elektros energijos vartotojams, turintiems išmaniuosius elektros energijos skaitiklius, pasirinkti tiesiogiai su biržine elektros energijos kaina susietą planą, kuris paremtas konkrečios valandos, per kurią buvo suvartotas konkretus elektros energijos kiekis, elektros energijos biržos kaina. Minėtos kainos pagrindu ir yra išrašomos sąskaitos buitiniams elektros energijos vartotojams, o atsižvelgiant į vartotojų poreikį ir remiantis Taisyklių 47² punktu, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas be papildomo mokesčio arba už sąnaudomis pagrįstą užmokestį privalo pateikti vartotojui kintamosios elektros energijos kainos sąskaitos detalizavimą, kuriame matytųsi valandinis elektros energijos vartojimas, susietas su biržos elektros energijos kaina.

² Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos ir neatgautos elektros energijos kainos skaičiavimo metodika, patvirtinta Tarybos 2015 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. O3-435 „Dėl Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos ir neatgautos elektros energijos kainos skaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

Remiantis minėtais elektros energijos vartojimo stebėjimo įrankiais bei atsižvelgę į *Nord Pool* elektros energijos biržos internetiniame tinklapyje³ skelbiamas kitos dienos valandines elektros energijos kainas, kurios kiekvienai valandai susiformuoja dieną prieš, buitiniai elektros energijos vartotojai turi galimybę reguliuoti savo elektros energijos suvartojimą ar keisti vartojimo įpročius.

Pažymėtina, kad šiuo metu Taryba rengia Elektros energijos kainų palyginimo informacinės sistemos pakeitimus, kurie leis minėtoje sistemoje atspindėti tiekėjų siūlomus kintamos elektros kainos planus bei juos palyginti tarpusavyje. Tikimasi suteikti elektros vartotojams galimybę minėtu Elektros energijos kainų palyginimo informacinės sistemos funkcionalumu naudotis nuo 2023 m. sausio 1 d.

3. Ar laikotarpiui nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. valstybės už suvartotą elektrą buitiniams vartotojams nustatyta subsidija (0,09 Eur/kWh maksimalus kompensacijos dydis, taikytinas iki nustatytos minimalios 0,24 Eur/kWh elektros kainos ribos, žemiau kurios elektros energijos dalinis kompensavimas nebetaikomas) taikoma ir tiems vartotojams, kurie už suvartotą elektrą atsiskaito, pvz., pagal dviejų laiko zonų tarifų planą, t. y. ar tokiu atveju ši suma taikoma tiek dieniniam, tiek naktiniam elektros tarifui (jeigu ne, dėl kokių priežasčių)?

Valstybės nustatyta 0,09 Eur/kWh elektros energijos tiekimo kainos subsidija yra taikoma tiek vienos laiko zonų tarifų planui, tiek dviejų laiko zonų tarifų planams (atskirai pagal kiekvieną laiko zoną), bet ne žemiau nustatytos minimalios 0,24 Eur/kWh elektros kainos ribos. Tokią kompensavimo tvarką numato žemiau pateiktas teisinis reglamentavimas.

Pagal Elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo ir administravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), priimto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“, 6 punktą, dalinio kompensavimo dydžiai taikomi kiekvienai elektros energijos tarifo ar tarifo plano laiko zonai ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų kiekvieno pogrupio tarifui ar tarifo planui. Dalinio kompensavimo dydžiai netaikomi energijos persiuntimo (skirstymo) paslaugos tarifo pastoviajai dedamajai ar kitoms energijos dedamosioms, nepriklausančioms nuo persiūsto (paskirstyto) energijos kiekio ir energijos persiuntimo (skirstymo) fakto.

Atsižvelgiant į tai, valstybės už suvartotą elektrą buitiniams vartotojams nustatytas dalinio kompensavimo dydis taikomas ir tiems vartotojams, kurie už suvartotą elektrą atsiskaito pagal dviejų laiko zonų tarifų planą, t. y. minėtas dydis taikomas tiek dieniniam, tiek naktiniam elektros tarifui, tačiau laikantis Aprašo 5 punkte ir 5.1.2 papunktyje nurodyto eiliškumo ir apimties:

- jeigu skirtumas tarp tiekėjo nustatytos galutinės buitinių vartotojų už suvartotą elektros energiją kainos ir minimalios 1 kWh elektros energijos kainos ribos, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, yra lygus elektros energijos tiekimo kainos dalies kompensavimo dydžiui arba didesnis, elektros energijos tiekimo kainos dalies kompensavimo dydis taikomas visa apimtimi;

- jeigu skirtumas tarp tiekėjo nustatytos galutinės buitinių vartotojų už suvartotą elektros energiją kainos ir minimalios 1 kWh elektros energijos kainos ribos, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, yra mažesnis nei elektros energijos tiekimo kainos dalies kompensavimo dydis, elektros energijos buitiniams vartotojams kompensuojamas tik skirtumas tarp tiekėjo nustatytos galutinės buitinių vartotojų už suvartotą elektros energiją kainos ir minimalios 1 kWh elektros energijos kainos ribos, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas;

³ Nord Pool elektros energijos biržos internetinio tinklapio adresas <https://www.nordpoolgroup.com/en/Market-data1/Dayahead/Area-Prices/LT/Hourly/?view=table> arba alternatyvus šaltinis LITGRID AB internetinio tinklapio adresas <https://www.litgrid.eu/index.php/sistemas-duomenys/elektros-energijos-kainos/86>

- jeigu tiekėjo nustatyta galutinė buitinių vartotojų už suvartotą elektros energiją kaina yra lygi minimaliai 1 kWh elektros energijos kainos ribai, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, arba mažesnė, elektros energijos tiekimo kainos dalies kompensavimo dydis netaikomas.

4. Ar planuojama peržiūrėti buitiniams elektros energijos vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis elektros tiekimas, taikomos galutinės šios paslaugos kainos vieną iš dedamųjų dalių – Energetikos įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyto koeficiento 1,25 dydį, taikytiną vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje? Ar galimas šio koeficiento dydžio sumažinimas, ypač atsižvelgiant į tai, kad dėl tokio 25% didesnio nei vidutinė biržinė elektros kaina antkainio reikšmingai padidėja buitinių elektros energijos vartotojų už garantinį elektros tiekimą mokama galutinė šios paslaugos kaina (jeigu ne, dėl kokių priežasčių)?

Pagal galiojančias Elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 dalies nuostatas, vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, pritaikius koeficientą 1,25. Skirtumas tarp faktinių ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ar pajamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą metodiką. Garantinio tiekimo kainą apskaičiuoja ir nustato garantinis elektros energijos tiekėjas.

Pažymėtina, kad vidutinė garantinio tiekimo paslaugos (nevertinant elektros energijos įsigijimo sąnaudų) kaina 2016–2021 metų laikotarpiu buvo iki 1 ct/kWh, *Nord Pool* elektros energijos biržoje vidutinis elektros energijos kainų svyravimas 2022 m. sausio–rugsėjo mėn. sudarė apie 4,77 ct/kWh, o vidutinė šio laikotarpio elektros energijos kaina siekė 20,65 ct/kWh. Tai reiškia, kad sąnaudoms, susidariusioms dėl elektros energijos kainų svyravimo, kurias lemia šiuo metu Elektros energetikos įstatyme numatyta elektros energijos garantinio tiekimo kainodara, padengti yra būtinas koeficientas, nes jį panaikinus arba nepagrįstai sumažinus, tikėtina, būtų nepadengta dalis sąnaudų, susijusių su elektros energijos įsigijimu, ir jos atitinkamai turėtų būti dengiamos per skirstymo paslaugų kainą, t. y. sumokama visų elektros energijos vartotojų. Siekiant to išvengti ir kartu garantinio tiekimo kainą formuoti artimą faktiškai patiriamoms skirstomųjų tinklų operatoriaus garantinio tiekimo sąnaudoms, Tarybos nuomone, būtų tikslinga Elektros energetikos įstatyme numatyti, kad garantinio tiekimo kaina būtų skaičiuojama taikant vidutinę einamojo ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje, o siekiant padengti elektros energijos balansavimo ir garantinio tiekimo paslaugos sąnaudas, šią kainą koreguoti vienu iš nurodytų variantų:

1) taikant esamo dydžio koeficientą, t. y. 1,25, tačiau papildomai numatant, jog pagal koeficientą apskaičiuotas priedas prie vidutinės ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainos negali būti didesnis nei 1,5 ct/kWh. Šis dydis buvo apskaičiuotas kaip vidutinis, pritaikius 1,25 koeficientą *Nord Pool* elektros energijos biržoje skelbiamai vidutinei 2018–2021 m. elektros energijos kainai (2021 m. – 90,45 Eur/MWh, 2020 m. – 34,04 Eur/MWh, 2019 m. – 46,12 Eur/MWh, 2018 m. – 50 Eur/MWh,) eliminuojant koronaviruso (COVID-19) paveiktą laikotarpį, t. y. 2020 metus;

2) pritaikius 1,1 dydžio koeficientą, skirtą elektros energijos balansavimo ir garantinio tiekimo paslaugos (nevertinant elektros energijos įsigijimo sąnaudų) sąnaudoms padengti. Atkreiptinas dėmesys, kad pritaikius šį principą išlieka rizika, kad garantinio tiekimo kaina gali būti mažesnė nei nepriklausomų elektros energijos tiekėjų siūloma elektros energijos biržos kaina plus nepriklausomo elektros energijos tiekėjo marža ir neskatinti garantinio elektros energijos tiekimo vartotojų pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

Pažymėtina, kad Taryba šį siūlymą dėl garantinio tiekimo kainodaros 2022 m. rugsėjo 19 d. raštu Nr. R2-(E)-5608 „Dėl įstatymų projektų teikimo“ teikė ir Energetikos ministerijai.

Papildomai pažymime, kad atsižvelgiant į tai, jog garantinį tiekimą vykdo skirstomųjų tinklų operatoriai, kurių pagrindinė veikla yra elektros energijos skirstymo paslauga, ir siekiant kad garantinio tiekimo paslaugos apimtis nedidėtų ir nebūtų didinami ar papildomai naudojami skirstymo veiklos žmogiškieji ir materialieji išteklių, t. y. siekiant, kad operatoriai garantinį tiekimą vykdytų tik išskirtiniais, Elektros energetikos įstatyme numatytais atvejais, Tarybos nuomone, garantinio tiekimo kainodaros pakeitimai turėtų užtikrinti, jog vartotojams nebūtų naudinga naudotis garantinio tiekimo paslauga, o skatintų vartotojus rinktis nepriklausomus elektros energijos tiekėjus.

5. Ar ir kokių planuojama imtis veiksmų, siekiant užtikrinti, kad veiklą sustabdžiusio nepriklausomo elektros energijos tiekėjo UAB „Perlas Energija“ klientams bus išmokama šio tiekėjo už tam tikrą laikotarpį numatyta kompensacija (t. y. fiksuotos elektros kainos skirtumas tarp tos, kurią taikė UAB „Perlas Energija“ ir, pvz., pasirinkto naujo elektros energijos tiekėjo nustatytos kainos, bet ne daugiau nei 0,0631 Eur/kWh) (jeigu ne, dėl kokių priežasčių)?

Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostatas, kad Taryba pagal kompetenciją Lietuvos Respublikoje atlieka veiklos elektros energetikos sektoriuje valstybinio reguliavimo funkcijas, be kita ko, užtikrindama reguliuojamosios energetikos veiklos vykdymo bei elektros energetikos įmonių ir vartotojų teisių ir pareigų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę, Tarybos pirmininko 2022 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. O1E-168 „Dėl UAB „Perlas Energija“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo“ Taryba pradėjo neplaninį UAB „Perlas Energija“ patikrinimą, kurio metu vertins Bendrovės veiksmus, susijusius su pasitraukimu iš elektros tiekimo rinkos, bei taip pat Bendrovės finansines galimybes mokėti vartotojams Bendrovės deklaruoto dydžio kompensacijas.

Tarybos pirmininkas

Renatas Pocius

Laima. Kasparavičiūtė, tel. (8 5) 213 5241, el. p. Laima.Kasparaviciute@vert.lt
Radoslavas Grigelis, tel. (8 5) 213 5241, el. p. Radoslavas.Grigelis@vert.lt